

Protokoll fört vid pleniföredragning

Näringsavdelningen
Allmänna byrån, N1

Närvarande
KS, AH, IZ, AZ, JJ

Frånvarande
MP, CG

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Katrin Sjögren

Föredragande
Minister
Jesper Josefsson

Protokollförare
Avdelningschef
Linnéa Johansson

Nr 1

Meddelande till lagtinget angående Färdplan för hållbar
turism 2030.

ÅLR 2023/9176

3 N1

Beslut

Beslöts att till lagtinget överlämna ett meddelande nr 2/2023-2024 angående Färdplan
för hållbar turism 2030, **bilaga1, N124P01**.

Till Ålands lagting

Färdplan för hållbar turism 2030

Landskapsregeringens föregående strategiska riktlinjer för utvecklingen av den åländska besöksnäringen sträckte sig fram till år 2022. Det nu föreliggande förslaget har utarbetats tillsammans med de många olika aktörer som på olika sätt påverkar, berörs och drar nytta av besöksnäringen. Metoden har satt platsutveckling i centrum och byggt på det som är bra för alla som bor på Åland och att detta även kan attrahera besökare. Färdplanen ger aktörer en gemensam riktning att samlas kring, förhålla sig till och hänvisa till. För genomförande av färdplanen utarbetas tvååriga handlingsplaner där större strategiska insatser tas upp.

Mariehamn den 11 januari 2024

Lantråd

Katrin Sjögren

Minister

Jesper Josefsson

Bilagor

Färdplan för hållbar turism 2030

Utkast till handlingsplan 2024 - 2025

Innehållsförteckning

1. Nyttan med en turismstrategi.....	3
2. Genomförande.....	4

1. Nyttan med en turismstrategi

Rese- och besöksindustrin är en näring som omfattar verksamheter inom ett stort antal olika branscher i näringslivet. En turismupplevelse består av det som levereras av många i förhållande till varandra oberoende företag och andra aktörer som skapar innehåll på platsen. Gemensamt för verksamheterna är att de levererar varor och tjänster för människor som konsumerar turism på en given plats.

Den största skillnaden mellan att marknadsföra en plats jämfört med en produkt eller tjänst eller en enskild upplevelse är att platsen är mer komplex. Platsvarumärket ägs gemensamt av alla som bor och verkar på platsen, det finns många intressenter som bidrar till varumärket, beslut inom många olika områden påverkar platsen och det tar därför lång tid att bygga upp ett varumärke som går att kommunicera. Fördelen med ett platsbaserat perspektiv är att det tar hänsyn till alla som bor och verkar på platsen, det som är bra för bosatta är även bra för besökare och vice versa.

I nationalräkenskaperna beräknas förädlingsvärdet dels för besöksnäringen som helhet, dels för den landbaserade turismen. Turismens andel av omsättningen i olika branscher varierar och är störst inom sjötransport, följt av stödtjänster till transport, logi- och restaurangverksamhet, rekreations-, kultur och sportverksamhet samt detaljhandel med mera. Den åländska ekonomin präglas av besöksnäringen, som i sin tur domineras av passagerartrafiken till havs. Ett stort antal övernattningar sker utanför de statistikförande kommersiella logianläggningarna och beslutsfattandet som påverkar näringen är utspritt på många olika aktörer. Därför det är viktigt att regelbundet göra helhetsstudier av turismens samhällsekonomiska betydelse. Under år 2023 har en stor undersökning gjorts som presenteras under våren 2024.

Nyttan med att formulera en färdplan för hållbar turism fram till år 2030 är att personella och finansiella resurser och utförande kan fokuseras och samordnas. Färdplanen ger aktörer i branschen en gemensam riktning att samlas kring, förhålla sig till och agera på.

Färdplanen pekar ut huvudmarknaderna Sverige och Finland, prioriterade målgrupper inom segmentet som kallas 'slow travel' och inom vilka fem strategiska fokusområden gemensamma insatser ska genomföras. Fokusområdena är kompetens- och personalförsörjning, tillgänglighet, förläng och hitta nya säsonger, öka kännedomen samt samverkan och samordning.

Under år 2023 har landskapsregeringen tillsammans med Visit Åland r.f., Högskolan på Åland, Ålands Näringsliv r.f., Mariehamns stad och Åland Living vid Ams drivit processen

att analysera underlag bl.a. tidigare turismstrategier, statistik, marknadsundersökningar, branschstudier, omvärlden, att arrangera arbetsmöten för att involvera intressenter och att förankra förslag samt genomföra en medborgardialog för att samla in tankar och idéer.

Utformningen av färdplanens mål och hur dessa ska följas upp tar hänsyn till att målen ska vara verksamhetsnära, hålla branschstandard och bidra till utvecklings- och hållbarhetsagendan. Målen visar en önskad riktning och utvecklingstakten beror på vilka investeringar som görs inom de olika fokusområdena och inom besöksnäringen.

Målen är att:

- land- och sjöturismens förädlingsvärde ökar
- kundnöjdheten för destinationen förbättras
- antalet övernattningar i kommersiella logianläggningar ökar
- fler företag dokumenterar årligen sitt hållbarhetsarbete

2. Genomförande

Färdplanen beskriver arbetsfördelningen för olika aktörer vilka har en roll i genomförandet av färdplanen och därigenom utvecklingen av platsen.

Landskapsregeringen ansvarar bl.a. för framdriften av arbetet med färdplanen och att den följs upp. Färdplanen är av övergripande karaktär och för att omsätta den i praktiken utformas tvååriga handlingsplaner. Till meddelandet bifogas ett utkast till den första handlingsplanen 2024 – 2025 som baseras på förslag som har inkommit under beredningen av färdplanen. Den slutliga handlingsplanen antas under våren 2024 och de åtgärder som kräver budgetanslag behandlas i arbetet med budgeten för år 2025.